

ÇALIŞTAY SONUÇ RAPORU

Türkiye Emekli Subaylar Derneği (TESUD) Genel Merkezinde **22 Ocak 2019** Salı günü **“DOĞU AKDENİZ: MAVİ VATAN’IN GELECEĞİ”** konulu bir Çalıştay düzenlenmiştir. Çalıştay’da, Doğu Akdeniz’de deniz yetki alanlarının sınırlandırılması konusunun; jeopolitik, siyasi, hukuki ve enerji boyutları ile mevcut sorun alanlarına etkileri ortaya konulmuştur.

Emekli Koramiral Can Erenoğlu’nun Oturum Yöneticiliği yaptığı Çalıştay’a; **Emekli Büyükelçi Sayın Osman Taney Korutürk, Profesör Doktor Sertaç Hami Başeren** (Ankara Üniversitesi), **Emekli Deniz Kurmay Albay Emin Erol** (Ankara Üniversitesi Doktora Öğrencisi) ve **Doçent Doktor Burak Şakir Şeker** (Gazi Üniversitesi) konuşmacı olarak katılmıştır.

Sırasıyla; **Emekli Deniz Kurmay Albay Emin Erol** tarafından **“Doğu Akdeniz’deki Güncel Gelişmelerin Jeopolitiğe Etkileri”**, **Doçent Doktor Burak Şakir Şeker** tarafından **“Doğu Akdeniz Enerji Kaynakları Potansiyeli”**, **Profesör Doktor Sertaç Hami Başeren** tarafından **“Doğu Akdeniz Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılması Mücadelelerinin Hukuki Boyutları”** ve **Emekli Büyükelçi Sayın Osman Taney Korutürk** tarafından **“Kıbrıs Çözüm Süreçlerinin Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılmasına Olası Etkileri”** konularında sunumlar yapılmıştır.

Çalıştay’da görüşülen konular çerçevesinde; küresel ve bölgesel siyasi, askeri ve ekonomik gelişmelerden doğrudan/dolaylı olarak etkilenen Doğu Akdeniz’de; **“Kıbrıs konusu kesinleşmeden, deniz yetki alanlarının sınırlandırılması ve hidrokarbon kaynaklarının paylaşımı hakkaniyetli biçimde yapılmadan ve Suriye’deki iç savaş bitirilip kalıcı barış gelmeden”** Türkiye’nin güvenlik, huzur ve istikrar içinde olamayacağı açık olarak bir kez daha ortaya çıkmıştır. Bu kapsamda;

- **KKTC’nin** uluslararası alanda tanınacağı bir B planı yürürlüğe konulmalıdır.
- **Türkiye, Mavi Vatanımızın Doğu Akdeniz alanında da deniz yetki alanlarını belirleyerek dünyaya ilan etmelidir.**
- Kumpaslarla **40 Amirali** ve **400 denizcisi** tasfiye edilmesine rağmen **FETÖ** üyelerinden arındıkça güçlenen **Deniz Kuvvetleri Komutanlığının**, milli menfaatlerimizi korumaya yönelik olarak **27 Şubat-03 Mart 2019** tarihleri arasında, geçmiş dönemlerden farklı bir konsept ile aynı anda Akdeniz, Ege ve Karadeniz’de, Kara ve Hava Kuvvetlerinin katılımı ile icra edeceği **MAVİ VATAN** isimli tatbikat gibi öncelikle caydırıcılığı esas alan faaliyetlerin icra edilmesinde tereddüt edilmemeli ve aynı zamanda özellikle **bölgesel aktörler** ve **oyun kurucu/değiştirici devletler** ile bölgedeki gerginliği azaltmaya, ilişkileri normalleştirmeye yönelik gerekli diplomatik ve siyasi temaslarda bulunulmalıdır.

- Deniz alaka ve menfaatlerimizin korunması ve oldubittilere fırsat verilmemesi amacıyla, Doğu Akdeniz’de mutlaka kuvvetli bir deniz ve hava gücü bulundurulmalıdır. **Kıbrıs deniz ve hava üssü kurulabilecek en iyi yerdir ve Ortadoğu ile ön Asya’nın da anahtarıdır. Bu nedenle KKTC’de en kısa sürede bir deniz üssü, bir müddet sonra da hava üssü tesisine yönelik olarak devam eden süreçler kararlılıkla sürdürülmelidir.**

- Doğu Akdeniz’de deniz yetki alanlarının sınırlandırılması ile ilgili olarak, Yunanistan - GKRY ikilisinin bütünleşmesine yönelik akıl dışı **Enosis** hayallerini engellemek üzere **Libya ile Münhasır Ekonomik Bölge antlaşması yapmak için başlatılan girişimlere kararlılıkla devam edilmelidir.**

- Kıbrıs’ta yürürlükte olan anayasanın tanıdığı egemen eşit haklar statüsü çerçevesinde **KKTC - Türkiye Münhasır Ekonomik Bölge anlaşması Kıbrıs’ın batısında da yapılmalıdır.** Olası ikili bir anlaşmadan sonra bu sınırlandırmanın yapılamayacağı dikkatlerden kaçırılmamalıdır.

- Yine Kıbrıs Anayasasının tanıdığı eşit haklar dikkate alınarak **KKTC tarafından arama ve sondaj için verilen ruhsatlar GKRY’nin ilan ettiği sahaları da kapsayacak şekilde genişletilmeli ve bölgede keşif faaliyetlerine başlanmalıdır.** Aksi takdirde olası bir çözümden sonra hak kaybı olabileceği göz önünde bulundurulmalıdır.

- Bölgede enerji alanında söz sahibi olabilecek devletler ve Avrupa Birliği ülkeleri (Tanımadığımız GKRY hariç) ile en makul ve en ucuz enerji sevkiyatının Türkiye üzerinden yapılabileceğini esas alan diplomatik temaslar yapılmalıdır.

Güney sahillerinde bir tatbikatı izlemekte olan Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk, çevresinde topladığı kurmaylarına; *"Efendiler, Kıbrıs düşman elinde bulunduğu sürece, bu bölgenin ikmal yolları tıkanmıştır. Kıbrıs'a dikkat ediniz. Bu ada bizim için çok önemlidir"* saptamasıyla Türkiye jeopolitiğinin en önemli hedeflerinden birini son derece gerçekçi biçimde işaret etmiştir.

Yüce Atatürk **1930** yılında; *"... Kıbrıs'a dikkat ediniz. Bu ada bizim için önemlidir."* derken, nasıl bir siyaset izlenmesi gerektiğini de göstermiş ve sahip olduklarımızı geriye götürmek değil, onları elde tutacak bir yolda yürümemizi öğütlemiştir.

Kıbrıs Adası bundan 20 yıl öncesinin adası değildir. Çünkü Doğu Akdeniz artık dünya jeopolitiğinin kalpgahı haline gelmiştir. Bu bağlamda KKTC’nin varlığı, Türkiye’nin savunma ve güvenliğinin yanı sıra, bölge ve dünya ölçeğinde var olmasının da anahtarıdır. **Bir deniz coğrafyası üzerinde yer alan deniz ülkesi Türkiye, uygun zaman ve zeminde hem kendi hem de KKTC’nin**

güvenliği ve çıkarları açısından KKTC'nin bağımsızlığından ve garantörlüğünden asla vazgeçmeyeceğini ve gerekirse bu uğurda bedel ödemeye hazır olduğunu dünyaya ilan etmelidir.

Türkiye ve KKTC Türk halkı 1950'li yılların başlarından itibaren Kıbrıs konusunu milli dava olarak benimsemiştir. Milli davanın en önemli özelliği halka mal olmasıdır. **Kıbrıs'a gerçek ve yaşayabilir bir barış getirilmek isteniyorsa yapılacak şey Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne sahip çıkılması ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ile Türkiye Cumhuriyeti'nin iki komşu ve kardeş devlet olarak ilelebet yan yana yaşamasıdır.**

Özetle, Ortadoğu ve Doğu Akdeniz'de süregelen mücadeleyi anlamak istiyorsak bölgenin değeri ve önemini şekillendiren ve hepsi birbiri ile yakın etkileşim içinde olan “**Hayati Çıkar**”ların çok iyi anlaşılıp benimsenerek yönetilmesi gerekmektedir.